

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ederim. Saygılarımla.

İbrahim AKIN

İzmir Milletvekili

İzmir'in Aliğa ilçesinde faaliyet gösteren gemi söküm tesislerinin deniz yönünde genişletilmesini öngören "Gemi Söküm ve Gemi Geri Dönüşümü Faaliyeti Alan Artışı" projesi hakkında Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) süreci başlatılmıştır. Proje kapsamında yaklaşık 58,85 hektarlık alanda faaliyet gösteren gemi söküm tesislerinin kullanım alanlarının genişletilmesi planlanmaktadır.

Ancak proje süreciyle ilgili çeşitli hukuki ve teknik tartışmalar gündeme gelmiştir. Proje sahibi olarak gösterilen Gemi Geri Dönüşüm Sanayicileri Derneği'nin (GEMİSANDER) ilgili mevzuat kapsamında böyle bir projenin sahibi olup olamayacağı yönünde ciddi hukuki itirazlar bulunmaktadır. Bunun yanında Aliğa gemi söküm bölgesinde yıllardır devam eden hava, su ve toprak kirliliği ile işçi sağlığı ve iş güvenliği sorunları kamuoyunda geniş şekilde tartışılmaktadır.

Özellikle gemi söküm faaliyetlerinin kapalı havuz sistemleri yerine doğrudan kıyıda yürütülmesi nedeniyle ağır metal, asbest ve çeşitli tehlikeli atıkların çevreye yayılabildiği yönünde çok sayıda bilimsel çalışma ve rapor bulunmaktadır. Bölgenin mevcut kirlilik yükü dikkate alındığında faaliyet alanlarının daha da genişletilmesinin çevresel etkilerinin ayrıntılı biçimde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu bilgiler doğrultusunda;

1. Aliğa'da planlanan "Gemi Söküm ve Gemi Geri Dönüşümü Faaliyeti Alan Artışı" projesinin sahibi olarak GEMİSANDER'in gösterilmesinin hukuki dayanağı nedir?
2. ÇED Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği tarihten önce faaliyete geçmiş olduğundan Aliğa Gemi Söküm Tesisleri, şimdiye kadar ÇED'den muaf tutulmuştur. ÇED Yönetmeliğinin yürürlüğe girdiği tarih olan 07.02.1993 tarihinden bu yana bu tesislerin kapasitesinde hiç artış olmuş mudur? Bakanlığınız bu konuda şimdiye kadar denetim yapmış mıdır? Yapmışsa sonuçları nelerdir?
3. ÇED mevzuatı kapsamında bir derneğin proje sahibi olarak başvuruda bulunabilmesine ilişkin Bakanlığınızın değerlendirmesi nedir?
4. GEMİSANDER'in söz konusu proje kapsamında faaliyet yürütmeye yetkili olduğuna ilişkin Bakanlığınız tarafından yapılmış herhangi bir hukuki inceleme bulunmakta mıdır?
5. Aliğa gemi söküm bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerin her biri için ayrı ayrı çevresel etki değerlendirmeleri yapılmış mıdır?
6. Bakanlığınız son 10 yıl içerisinde Aliğa gemi söküm bölgesinde hava, su ve toprak kirliliğine ilişkin kaç denetim gerçekleştirmiştir? Bu denetimler sonucunda kaç işletmeye idari yaptırım uygulanmıştır? Uygulanan yaptırımların toplam tutarı ne kadardır?
7. Bakanlığınızın elinde bölgede yaşayan yurttaşlar ile gemi söküm işçilerinin sağlık durumlarına ilişkin herhangi bir etki analizi veya epidemiyolojik çalışma bulunmakta mıdır?
8. Aliğa gemi söküm bölgesinde faaliyet gösteren işletmelerin Avrupa Birliği gemi geri dönüşüm standartlarına uyum düzeyi nedir?
9. Avrupa ülkelerinde yaygın olarak kullanılan kapalı havuz (dry dock) sistemleri yerine Aliğa'da kıyıda söküm yönteminin sürdürülmesinin gerekçesi nedir?
10. Kasım ayında Antalya'da toplanacak olan COP31'in ev sahibi olarak T.C. Hükümeti'nin sunacağı birinci önceliğin "Sıfır Atık" olacağı anlaşılmaktadır. Ciddi anlamda çevre kirliliğine yol açan ve çalışanların iş güvenliği ve sağlığını tehdit eden Aliğa Gemi Söküm tesislerinde "sıfır atık" ilkesi nasıl hayata geçirilecektir?